

Cristian Tudor POPESCU

Fiction-Ltd

Vremea Mînzului Sec

roman

Ediția a III-a

Prefață de Alexandru Călinescu

POLIROM
2019

Mă uit la ea cum deretică prin cameră, cum mîngîie cărțile cu cîrpa de praf, se întoarce și îmi face cadou unul din zîmbetele ei refuzate la import. E la fel ca atunci cînd am cunoscut-o, în toți anii aceștia timpul i-a dat tîrcoale ca un îndrăgostit fără speranță. Numai eu sînt altul.

Ana și-a rotunjit buzele, suflă văzduh cald și își plimbă cîrpa fermecată peste chipul meu, dar nu poate șterge de tot uitătura urîță și cearcănele adînci. Ar fi trebuit să inventeze pînă acum oglinzi care să-ți returneze un chip bronzat și proaspăt în locul mutrei tale buhăite și palide.

Ea nu s-a supărat niciodată pe mine. Nici măcar atunci cînd răcneam bătînd în tomberoane la patru dimineața că vreau să mor tînăr, înghețat, pe Kangchenjunga sau pe Nanga Parbat, în nici un caz pe Everest, nu, nu, pe Everest nu... Ea zîmbea. Zîmbea și-mi spunea te-ai îmbătat, dragul meu, și mîine iar o să-ți fie greață de tine.

A fost singura care a mers cu mine de patru ori într-o săptămînă la *Siberiada*. Ultima dată am forțat cît am putut, am dus-o la un cinema măr-ginaș, unde a trebuit să mai ademenesc în sală cîțiva oameni nevinovați, ca să poată avea loc proiecția. Stăteam amîndoi în întunericul luminos ascultîndu-i pe Nikolai și pe Spirea, călăul și victima, victima și călăul, cum cîntă îmbrățișați, cu sticla de vodcă între ei, corbul negru se rotește deasupra capului meu, un șobolan baban își purta

cu repeziciune silueta pe postamentul de lemn bătrîn din fața ecranului și, doamne, cît o iubeam.

În serile negre în care mă îndoiam de tot, în serile în care gemeam ce vreau să spun, ce merită să spun, ce e destul de dureros să țip, Ana mă privea cu ochii ei de spiriduș melancolic, mă lua de mîină și-mi șoptea vom fi bătrîni și va fi bine. Și nu îmi mai doream să mor.

Durerea nu e contagioasă, durerea nu se transmite, nici un nerv răsucit în trupul aproapelui tău nu produce în tine sfîșietoare atingeri, și totuși, cum reușește ea să mă convingă că știe mai mult decît spune, că știe mai bine decît mine ce și de ce și cum mă doare. Mă face să-i iert pînă și slăbiciunea vegetală care o copleșește uneori. Ai să pieri de umanism și milă, îi strig atunci cînd ochii încep să-mi lucească tulburi și vreau să sfîșii lumea ca un urs turbat, dar nu ești numai ursul, dragul meu, ai uitat, ești și fotograf.

Ana cea mică și Cătălin se zbenguie pe covorul plin de praf și scrum de țigară, printre cărți vrayște și sticle goale: hainele lor rămîn însă, ca prin minune, curate. Amîndoi seamănă cu ea atît de bine încît mă întreb cîteodată dacă e de luat în serios contribuția mea. Nu sînt îngeri, sînt doi copii deștepți și cinstiți. Ana cea mică decupează cu arătătorul, în fumul țigării mele, animale, chipuri, figuri fantastice, frunze.

Bufnetul ușii liftului. Cineva rîde. În fereastră se văd stelele reci, cu labe fără soț. Ana s-a înălțat

deasupra canapelei hîrbuite și încearcă să dea jos pînza de păianjen din colțul tavanului. Pînza tremură sub apăsarea degetelor ei. E tîrziu.

Vine toamna

— Deci, într-un cerc se dau trei coarde care subîntind arce de șaizeci de grade. Poziția lor pe cerc e arbitrară. Se duc coardele corespunzătoare celor trei arce care rămîn. Se unesc mijloacele acestor coarde și să se demonstreze că se obține un triunghi echilateral...

Hilbert clatină din cap.

— Da, e destul de nasoală. Las-o aici, pînă mîine o lămuresc într-un fel.

— Eu am făcut o construcție ajutătoare. Se duce...

— Nu, nu-mi spune nimic, dacă zici că nu ți-a ieșit. Vorbim mîine. Cine ți-a dat-o?

— Un puști de-al meu mai isteț.

E cam îngîndurat, Hilbert, astăzi. De fapt, de la o vreme încioace, parcă nu mai e cel de altădată, arată des nedormit.

— Auzi, Vali, ție ți se întîmplă vreodată să poți să... ieși din tine, să... cum să zic... să te vezi, din afară...

Mînzul ridică din umeri nepăsător:

— Eu știu... uneori, cînd mi se face scîrbă de persoana mea – nu ține mult, cîteva minute –, parcă mă văd într-adevăr... de undeva de deasupra...

ca pe o omidă, care fojgăie. De ce, ți se întâmplă și ție asta?

— Nu, mustăcește Hilbert, pînă acum nu mi s-a întâmplat să te văd ca pe-o omidă.

Mînzul surîde melancolic.

— Faci mișto.

— Nu, nu fac nici un mișto. Mă gîndeam, dacă s-ar putea... efectiv să existe doi oameni într-un singur trup...

Pare și mai mohorît cînd spune asta. Dar nu-l ține mult:

— De fapt, mă Vali, interesant ar fi invers, două trupuri la un singur om. Unul îl tîrnosești și unul îl ții de bun, ă?

— Da, ar fi bine, mai ales că îmi cam dă de veste pompa în ultima vreme.

— Iar? De ce nu te duci și tu la un doctor?

— Mi-e frică de ce-o să-mi zică.

Hilbert se strîmbă:

— Nu ești întreg la minte. Mă rog, faci cum vrei, să nu zici că nu ți-am spus... Vreo carte mi-ai adus și mie sau ai uitat?

O clipă Mînzul e nedumerit, apoi se lovește cu palma peste frunte:

— Ți-am adus, ți-am adus, dar uitasem complet de ele.

Scotocește prin birou, apoi se duce la dulap.

— Uite-le aici. *Psichiatria clinică* și... asta, a lui Kreindler, altceva n-am găsit... Mă duc săptămîna

viitoare pe-acolo și pînă atunci a zis gagică că-mi mai caută ceva. Mi-a spus să te întreb ce anume te interesează, mai exact, că așa, cărți de psihiatrie și neurologie sînt teancuri...

— Nu mă interesează ceva în mod deosebit, psihiatria în general mi se pare interesantă și... vreau să știu și eu cum stau lucrurile cu știința asta.

Sînt amîndoi relativ relaxați, așa că reacționează cu întîrziere la deschiderea energică a ușii. Reușesc totuși să-și compună niște fețe preocupate.

— Bună ziua, spune directorul.

Face cîțiva pași grăbiți de colo colo, în timp ce Hilbert și Mînzul stau smîrnă lîngă birouri. Într-un tîrziu se oprește în fața biroului lui Hilbert, își pune ochelarii și deschide ultimul volum din stiva rînduită la marginea din dreapta. Vreme de cîteva minute nu se aude decît foșnetul paginilor.

— Cu ce vă ocupați, tovarășu Leșu? întrebă într-un tîrziu, fără să ridice ochii din carte.

Hilbert își drege glasul.

— În ultima vreme, cu modelarea colgherului ca obiect neliniar. Este vorba, de fapt, de studiul posibilităților de încadrare a lui într-o clasă de sisteme definită de superpoziția generalizată Oppenheim.

— Mda... și în ce fază vă găsiți? Ați elaborat vreun program, ați făcut teste?

Hilbert tușește din nou.

— Deocamdată... în faza de documentare...

Directorul închide cartea, o pune la loc și oftează:

— De un an și ceva, de cînd sînt eu în Institut, tot în faza asta vă aflați, tovarășu Leșu...

Hilbert se strîmbă a neputință.

— Vedeți, domnule director, teoria neliniară e dificilă, e un domeniu încă nestructurat... Abia în ultima vreme s-a trecut la elaborări sistematice, înțelegîndu-se faptul că modelele liniare sînt foarte manevrabile, dar de multe ori îndepărtate de realitate...

— Și cînd o să ne-apropiem și noi de realitatea asta, tovarășu Leșu?

E evident că nu așteaptă un răspuns. Se îndreaptă spre Mînz.

— Și dumneavoastră, tovarășu Stănescu?

— Eu... da... chm, cu estimarea parametrilor de stare ai colgherului din considerente de intrare-ieșire. În momentul de față... chmmmmmm... am ajuns la un sistem de ecuații diferențiale neliniare și... și elaborez un program de integrare numerică.

— Bine.

Pare destul de ofilit, domnul director. Altădată îi hărțuia cu întrebările pînă-i treceau toate apele. Și cu spiritul lui pragmatic, de inginer cinstit, punea degetul exact pe punctele unde trebuia să-ți aduni toată elocința ca să faci față. S-o fi săturat și el. Blestemă pesemne din toată inima ziua în care a acceptat, în prag de pensie, să plece din postul de inginer-șef al unei fabrici normale,